

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Bytové družstvo Schnirchova 25**, se sídlem Schnirchova 186/25, Praha 7, zast. Mgr. Ladou Behenskou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **K. T.**, zast. Mgr. Ilonou Kindlovou, advokátkou, se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2008, č. j. 7 Ca 176/2007 - 70,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2008, č. j. 7 Ca 176/2007 - 70, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 10. 3. 2006, č. j. S-MHMP 67077/2006, žalovaný k odvolání K. T. (osoba zúčastněná na řízení) zrušil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 7 ze dne 30. 12. 2005, č. j. OSA-OP/ZTP-33/2003, kterým byl podle § 12 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, zrušen údaj o místě trvalého pobytu K. T. na adrese X.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž uvedl, že je vlastníkem domu č. p. X na adrese X, zapsaného v katastru nemovitostí na listu vlastnictví č. 3452 v katastrálním území Holešovice (Katastrální úřad pro hlavní město Prahu). Vlastnické právo na žalobce přešlo s účinkem ke dni 1. 8. 2002. Žalobce podal dne 21. 7. 2003 žádost o zrušení údaje o místě trvalého pobytu K. T. a tvrdil, že není a ani v době přihlášení k trvalému pobytu nebyla oprávněným uživatelem bytu v domě na adrese X. Žalobce namítal, že mezi ním a K. T. nebyla nikdy uzavřena nájemní smlouva, ani jiná smlouva, která by byla právním titulem pro užívání bytu. Pravomocným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2005, sp. zn. 11 Co 38/2005, bylo rozhodnuto, že žalobce není povinen uzavřít s K. T. nájemní smlouvu, jelikož na žalobce nepřešla práva a povinnosti ze smlouvy o budoucí smlouvě nájemní uzavřené mezi K. T. a

Městskou částí Praha 7 jako předchozím vlastníkem domu. Podle žalobce bylo ve správním řízení prokázáno, že K. T. nesvědčí, ani nesvědčil žádný titul k užívání bytu, přesto se v dubnu 2003 na uvedené adrese přihlásila k trvalému pobytu; přitom se v rozporu se skutečností označila za oprávněného uživatele bytu v předmětném domě. Žalobce konstatoval, že zápis údaje o místu trvalého pobytu K. T. byl proveden na základě nesprávně uvedených skutečností, proto měl být tento údaj podle § 12 zákona o evidenci obyvatel zrušen. Napadeným rozhodnutím se žalobce cítil být zkrácen na svých právech, zejména na právu vlastnickém. Přestože z přihlášení k trvalému pobytu nevyplývají přihlášené osobě žádná práva k domu či jeho vlastníku, žalobce se domníval, že může být v budoucnu dotčen a omezován zejména exekucemi, které mohou být nařízeny na majetek přihlášené osoby. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 20. 6. 2008, č. j. 7 Ca 176/2007 - 70, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků, ani osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že nebyla splněna ani jedna ze zákonných podmínek ustanovení § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel, na jejichž základě by mohlo být kladně rozhodnuto o zrušení údaje o místu trvalého pobytu. Podklady pro provedení zápisu nebyly nijak zpochybněny, resp. zneplatněny. Civilní soud pouze vyslovil, že povinnost uzavřít smlouvu na základě smlouvy o smlouvě budoucí nepřechází bez dalšího na nového vlastníka nemovitosti. Samotná smlouva o smlouvě budoucí však právní účinky stále má, její neplatnost nebyla deklarována, ani zjišťována, a proto se nejedná o neplatný doklad či nesprávně uvedenou skutečnost ve smyslu § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel. Skutečnost, proti komu a jaká práva z této smlouvy uplatňovat, není podle názoru soudu podstatná, neboť smlouva jako právní úkon nadále své účinky měla a má. Zákon o evidenci obyvatel vyžaduje při zápisu změny trvalého pobytu doložit mimo jiné oprávněnost užívání bytu. Užíváním bytu je nutno rozumět jakýkoliv právní titul, který dává příslušné osobě právo byt užívat (nájemní vztah, právo odpovídající věcnému břemenu, práva odpovídající z rodinného práva, apod.). Podle názoru soudu byly tyto předpoklady při zápisu změny dodrženy, zúčastněná osoba předložila smlouvy, z nichž vyplývá její oprávnění byt užívat. Z kolaudačního rozhodnutí je patrné, že byla oprávněna užívat byt i podle stavebněprávních předpisů. Soud konstatoval, že veškeré tyto skutečnosti svědčily o tom, že právo užívání bytu bylo doloženo. Skutečnost, zda o takovém úkonu byl informován tehdejší vlastník objektu, není podle názoru soudu v tomto řízení významná, neboť žadatel o změnu trvalého pobytu podle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel nemusí tuto skutečnost dokládat. Proto tato skutečnost nemůže být ani později hodnocena jako nepravdivě či nesprávně uvedená. Soud připomněl, že provedení změny místa trvalého pobytu podle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel není podmíněno udělením souhlasu vlastníka objektu (bytu), ale doložením oprávněnosti užívání bytu. Nesouhlasí-li žalobce s údajem o místu trvalého pobytu, musí podle soudu prokázat zánik příslušného užívacího práva podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel. Soud uzavřel, že údaj o místu trvalého pobytu je pouze evidenční a nevyplývají z něj žádná práva k objektu nebo k vlastníku nemovitosti. S ohledem na výše uvedené Městský soud v Praze žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které namítal, že občan musí prokázat, že je oprávněn z titulu vlastnického či jiného práva předmětný byt užívat. Právo užívat byt může mít občan z titulu práva věcného (vlastnictví, věcné břemeno) nebo ze závazkového vztahu či vztahu analogického, např. rodinněprávního. K. T. nedokládala a netvrdila, že by právo bydlení vyplývalo z jejího vlastnictví nebo z jiného věcného práva. Stěžovatel poukázal na zásadu, že nikdo nemůže na druhého převést více práv, než sám má, a zdůraznil, že pokud K. T. tvrdila, že má právo užívat byt na základě závazkového vztahu, musela současně doložit, že toto právo jí dala osoba, která takové právo sama měla. Oprávněnost

užívání bytu má být podle stěžovatele zkoumána ke dni ohlášení změny místa trvalého pobytu. K tomuto datu byl vlastníkem předmětného domu stěžovatel, K. T. dokládala závazkový vztah s osobou odlišnou od vlastníka (Městská část Praha 7), která neměla užívací právo, tudíž nedoložila oprávněnost užívání bytu ke dni ohlášení změny trvalého pobytu. Smlouvou o smlouvě budoucí ze dne 8. 6. 2001 a smlouvou o výstavbě ze dne 11. 1. 2001 K. T. podle stěžovatele nedoložila ani to, že by měla právo užívat byt v době před ohlášením změny místa trvalého pobytu, resp. v době, kdy vlastníkem domu byla Městská část Praha 7. Na základě smlouvy o smlouvě budoucí nájemní nevzniklo právo užívat byt; upravovala jen podmínky, za jakých v budoucnu může právo nájmu vzniknout. Městská část Praha 7 svůj závazek uzavřít nájemní smlouvu nesplnila a na stěžovatele tato povinnost nepřešla. Stěžovatel zdůraznil, že byt smlouva o smlouvě budoucí předvídá uzavření nájemní smlouvy, není ještě titulem, na základě kterého by vzniklo právo nájmu bytu. Smlouva o výstavbě obsahuje příslib zřízení věcného břemene a závazek Městské části Praha 7 převést práva a povinnosti z této smlouvy na stěžovatele. Městská část Praha 7 však věcné břemeno bydlení nezřídila, ani na stěžovatele tento závazek nepřevedla. Podle stěžovatele nevzniklo K. T. oprávnění užívat předmětný byt ani na základě smlouvy o výstavbě. Stěžovatel dále podotkl, že kolaudační rozhodnutí osvědčuje, že byt je způsobilý k řádnému užívání bez ohledu na to, kdo jej bude užívat, tudíž nenahrazuje vztah mezi vlastníkem domu a osobou, které má vzniknout právo užívání bytu. Kolaudační rozhodnutí nezakládá podle stěžovatele žádné civilněprávní nároky. Evidenční list stěžovatel K. T. vystavil jako podklad pro výpočet nákladů na spotřebované služby, ani tento nezakládá užívací právo. Stěžovatel uzavřel, že K. T. nedoložila, že by ke dni ohlášení změny trvalého bydliště, ani kdykoliv předtím byla oprávněna užívat předmětný byt. Oprávnění užívat byt musí být doloženo právně relevantními listinami, na základě kterých takové právo skutečně vzniká nebo které osvědčují, že opravdu vzniklo. Jelikož bylo právo trvalého pobytu K. T. evidováno, aniž kdy měla právo jakýkoliv prostor na adrese X, užívat, muselo být evidováno na základě listin, které přihlášení k trvalému pobytu neodůvodňovaly nebo na základě nesprávně uvedených skutečností. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem, a poukázala na probíhající řízení o neplatnosti kupní smlouvy uzavřené mezi Městskou částí Praha 7 a stěžovatelem. Konstatovala, že ohlašovně trvalého pobytu předložila dokumenty, které dokládají oprávněnost užívání bytu v předmětném domě. Užívacím právem k bytu se podle osoby zúčastněné na řízení rozumí jakýkoliv právní titul, který příslušné osobě dává právo byt užívat. Smlouvu o smlouvě budoucí nájemní a kolaudační rozhodnutí přitom považovala za dostačující. Zdůraznila, že v kolaudačním rozhodnutí je uvedeno, že je oprávněna užívat předmětný byt. Osoba zúčastněná na řízení navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem a s vyjádřením osoby zúčastněné na řízení. Navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

V podání ze dne 18. 11. 2008 stěžovatel soudu sdělil, že rozsudkem ze dne 11. 11. 2008, sp. zn. 17 Co 308/2008, Městský soud v Praze potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 25. 4. 2008, sp. zn. 14 C 58/2006, jímž byla zamítnuta žaloba Městské části Praha 7 na určení neplatnosti kupní smlouvy k domu č. p. X v katastrálním území Holešovice.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti se stěžovatel dovolává důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti podstatné pro rozhodnutí o kasační stížnosti.

Podáním ze dne 21. 7. 2003 požádal stěžovatel o zrušení přihlášení k trvalému pobytu K. B. (nyní T.), neboť žádný z jí předložených podkladů sám o sobě, ani jako celek, nezakládá oprávněnost užívání bytu k datu přihlášení k trvalému pobytu. Stěžovatel uvedl, že s účinností od 1. 8. 2002 je v katastru nemovitostí zapsán jako vlastník domu.

K. T. ve vyjádření k návrhu uvedla, že stěžovatel nesouhlasí s tím, že si změnila místo trvalého pobytu na adresu, kde bydlí v bytě ve vlastnictví stěžovatele, jež si na vlastní nemalé náklady postavila. Zdůraznila, že ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel blíže nekonkretizuje listiny, které je žadatel povinen správnímu orgánu předložit; oprávněnost užívání bytu doložila příslušnými listinami. Podotkla, že oprávněné užívání ve smyslu zákona o evidenci obyvatel má jiný význam než oprávněné užívání v soukromém právu. K. T. dále uvedla, že k uzavření nájemní smlouvy nedošlo pouze z důvodů na straně stěžovatele, proto podala návrh na nahrazení projevu vůle. Doplnila, že provedení změny trvalého pobytu není vázáno na souhlas vlastníka, který ani není účastníkem správního řízení. K. T. uzavřela, že stěžovatel není aktivně legitimován k návrhu na zahájení řízení ve věci zrušení jejího trvalého pobytu, jeho podání proto mohou být posouzena jen jako podnět.

Rozhodnutím ze dne 22. 9. 2003, č. j. OSA-OP/ZTP-33/2003, Úřad městské části Praha 7 řízení přerušil do doby pravomocného rozhodnutí soudu o návrhu K. T. na prohlášení vůle rozhodnutím soudu.

Podáním ze dne 24. 11. 2005 stěžovatel správnímu orgánu oznámil, že o předmětném návrhu již bylo pravomocně rozhodnuto a přiložil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2005, č. j. 11 Co 38/2005 - 98, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně změněn tak, že žaloba se zamítá.

Rozhodnutím ze dne 30. 12. 2005, č. j. OSA-OP/ZTP-33/2003, Úřad městské části Praha 7 zrušil údaj o místě trvalého pobytu K. T. na adrese X. V odůvodnění uvedl, že doklady, které K. T. dne 30. 4. 2003 při ohlášení změny trvalého pobytu předložila, v té době považoval za dostačující k osvědčení oprávněnosti užívání bytu. Smlouva o smlouvě budoucí nájemní uzavřená mezi Městskou částí Praha 7 a K. T. dne 8. 6. 2001 je podle rozsudku Městského soudu v Praze účinná jen mezi jejími účastníky a prodejem domu stěžovateli (dne 1. 8. 2002) zanikla pro nemožnost plnění, tedy v době změny trvalého pobytu byla neplatná. Správní orgán shledal, že změna trvalého pobytu byla provedena na základě neplatných dokladů, a proto podle § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel rozhodl o zrušení údaje o místě trvalého pobytu.

Proti tomuto rozhodnutí podala K. T. odvolání, ve kterém namítala, že Městský soud v Praze nerozhodl o neplatnosti zmíněné smlouvy o budoucí smlouvě nájemní, a podotkla, že proti rozsudku tohoto soudu podala dovolání. Konstatovala, že správní orgán měl ve věci nařídit ústní jednání, neumožnil jí seznámit se se spisovým materiálem a podat návrhy na doplnění dokazování, nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neopatřil si potřebné podklady. Poukázala rovněž na porušení dispoziční zásady.

Stěžovatel ve vyjádření k odvolání uvedl, že rozhodnutí považuje za správné, ke dni provedení změny údaje o trvalém pobytu nespověděl K. T. k předmětnému bytu, ani k předmětnému domu žádný právní titul, na jehož základě by bylo možno údaj o trvalém pobytu zapsat. K porušení procesních práv odvolatelky podle stěžovatele nedošlo a nepřesná formulace o neplatnosti smlouvy, která zanikla pro nemožnost plnění, nemá vliv na správnost rozhodnutí správního orgánu.

Dne 2. 3. 2006 žalovaný z informačního systému evidence obyvatel zjistil, že K. T. je na adrese X, k trvalému pobytu hlášena od 18. 6. 2003.

Rozhodnutím ze dne 10. 3. 2006, č. j. S-MHMP 67077/2006, žalovaný rozhodnutí Úřadu městské části Praha 7 ze dne 30. 12. 2005, č. j. OSA-OP/ZTP-33/2003, zrušil. V odůvodnění uvedl, že rozhodnutí nebylo učiněno v souladu se zákonem o evidenci obyvatel. Předestřel, že K. T. při ohlášení změny místa trvalého pobytu v červnu 2003 předložila smlouvu o budoucí smlouvě nájemní ze dne 8. 6. 2001, pravomocné kolaudační rozhodnutí o povolení užívání stavby, smlouvu o provedení výstavby půdního bytu ze dne 11. 1. 2001 a evidenční list pro výpočet úhrady za užívání bytu. Žalovaný zdůraznil, že Městský soud v Praze nedeclaroval neplatnost smlouvy o smlouvě budoucí nájemní, z žádných dokladů nelze dovodit, že by byla padělaná nebo pozměněná, ani ji nelze považovat za nepravdivě nebo nesprávně uvedenou skutečnost. Tato smlouva společně se smlouvou o provedení výstavby půdního bytu, obsahující závazek uzavřít dohodu o zřízení věcného břemene, podle žalovaného prokazuje oprávněnost užívání objektu. Žalovaný shledal, že nebyla splněna ani jedna z podmínek pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu z moci úřední, uvedených v § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel. Žalovaný dále vyslovil, že nařízení ústního jednání není obligatorní složkou správního řízení, správní orgán prvního stupně však pochybil, když odvolatelku písemně neinformoval o pokračujícím řízení a nedal jí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, zejména k rozsudku Městského soudu v Praze týkajícímu se smlouvy o budoucí smlouvě nájemní. Podle tohoto rozsudku není stěžovatel povinen uzavřít s K. T. nájemní smlouvu, nicméně v článku VII. smlouvy o provedení výstavby půdního bytu (tuto výstavbu financovala odvolatelka na vlastní náklady) je uveden závazek vlastníka do šedesáti dnů od právní moci kolaudačního rozhodnutí uzavřít dohodu o zřízení věcného břemene. Plnění z obou smluv bylo právně ošetřeno v kupní smlouvě uzavřené dne 5. 6. 2002 mezi Městskou částí Praha 7 a stěžovatelem za podmínky, že stěžovatel vstoupil do práv a povinností vlastníka prodávané nemovitosti. Vzhledem ke složitosti stávající situace, kdy K. T. do výstavby bytu investovala vlastní finanční prostředky a tento byt nadále užívá, přičemž výsledek sporu nelze předjímat, ani si o něm činit vlastní úsudek, měl žalovaný za to, že do doby konečného vyjasnění majetkoprávních vztahů je vhodné údaj o místě trvalého pobytu K. T. na adrese X, zachovat. Žalovaný uzavřel, že z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu, ani k vlastníku nemovitosti, stěžovatel tedy není nijak zkrácen na svých právech.

Ve správním spisu je dále založena Smlouva o budoucí smlouvě nájemní uzavřená dne 8. 6. 2001 mezi Městskou částí Praha 7 a K. B. a Ing. J. K.. Touto smlouvou se smluvní strany zavázaly do 30 dnů od předložení pravomocného kolaudačního rozhodnutí uzavřít mezi sebou nebo svými právními nástupci smlouvu o nájmu půdního bytu.

Ve Smlouvě o provedení výstavby půdního bytu ze dne 11. 1. 2001 se Městská část Praha 7 zavázala, že do 60 dnů od právní moci kolaudačního rozhodnutí uzavře se stavebníkem K. B. dohodu o zřízení věcného břemene užívání stavebníkem postavené bytové jednotky na dobu 20 let od kolaudace stavby.

Podle kolaudačního rozhodnutí ze dne 17. 7. 2002, zn. 22302/02/2193-186 Hol./Hál., vydaného Úřadem městské části Praha 7, se na návrh stavebníků K. B. a Ing. J. K. na kolaudaci stavby (stavební úpravy domu č. p. X v X - půdní vestavba dvou bytů) povoluje užívání uvedené stavby, která obsahuje dva byty 1 + 1 a 2 + 1, každý s plynovým etážovým topením.

V rozsudku ze dne 25. 5. 2005, č. j. 11 Co 38/2005 - 98, rovněž založeném ve správním spisu, dospěl Městský soud v Praze k závěru, že smlouva o smlouvě budoucí je účinná jen mezi jejími účastníky a jestliže některý účastník takové smlouvy převede vlastnické právo k věci, jejíž zamýšlený převod je obsahem smlouvy o smlouvě budoucí, na osobu třetí, zaniknou práva a povinnosti ze smlouvy o smlouvě budoucí pro nemožnost plnění. Stěžovatel tudíž nebyl pasivně legitimován v řízení o nahrazení projevu vůle uzavřít nájemní smlouvu, neboť nebyl účastníkem smlouvy o smlouvě budoucí ze dne 8. 6. 2001.

Správní spis obsahuje také evidenční list pro výpočet úhrady za užívání bytu ve vlastnictví stěžovatele, vystavený uživateli K. B. dne 24. 9. 2002.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu posoudil Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost a dospěl k závěru, že je důvodná.

Podle § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel *oblašova rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu,*

a) byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,

b) byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení, nebo

c) zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.

Podle § 10 odst. 6 písm. c) téhož zákona *při ohlášení změny místa trvalého pobytu podle odstavce 5 je občan povinen doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přiblašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem oblašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.*

Vzhledem k tomu, že ke dni ohlášení změny místa trvalého pobytu K. T. byl vlastníkem domu na adrese X, i bytu, který jmenovaná užívala, stěžovatel, který souhlas s ohlášením změny neudělil, a jiná osoba takový souhlas udělit nemohla, musela K. T. doložit oprávněnost užívání bytu.

Pojem oprávněnost užívání bytu zcela evidentně vychází z toho, že určité osobě svědčí právo byt užívat. Takovým právem je primárně nadán vlastník bytu či domu, ve kterém se byt nachází, neboť možnost určitou věc ovládat (držet ji, užívat a požívat, nakládat s ní) a zároveň ji ovládat nezávisle a vlastní mocí patří mezi základní komponenty vlastnického práva. Oprávněnost užívání bytu tedy musí být odvozena od práva vlastníka, případně jiné osoby, které vlastník právo byt užívat poskytl.

Podle důvodové zprávy k návrhu zákona o evidenci obyvatel *nově se oproti stávající právní úpravě vyžaduje též při hlášení změny trvalého pobytu souhlas vlastníka objektu s výjimkou případů, kdy si občan zvolí místo trvalého pobytu v místě trvalého pobytu svého příbuzného v řadě přímé, tj. pokrevního potomka (dítě,*

vnuk) nebo pokrevního předka (rodič, prarodič) včetně vztahů založených osvojením. Dále pak není třeba souhlasu u sourozence, tedy příbuzného v řadě nepřímé (pobočné), a to bez zřetele k tomu, mají-li sourozenci oba rodiče společné. A konečně též manžel, pokud manželství trvá.

Z citované části důvodové zprávy jednoznačně plyne důraz na ochranu práv vlastníka nemovitosti, na jehož souhlasu závisí, zda se někdo v jeho nemovitosti přihlásí k trvalému pobytu, či nikoliv. Souhlas vlastníka přitom může být výslovný, obsažený v příslušném potvrzení ve smyslu § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, nebo může být nahrazen doložením oprávněnosti užívání bytu, která ovšem v sobě rovněž zahrnuje vyjádření vůle vlastníka. Nepostačí tedy předložení jakéhokoliv dokumentu, který dokládá vztah přihlašované osoby k předmětnému bytu, předložen musí být právní titul, jenž k užívání bytu opravňuje.

Oprávněnost užívání bytu lze doložit nejlépe výpisem z katastru nemovitostí potvrzujícím existenci věcného břemene užívání, nájemní smlouvou platnou a účinnou v okamžiku ohlášení změny místa trvalého pobytu, případně předložením jiného dokumentu, který k užívání bytu opravňuje. Takový dokument však K. T. nepředložila. Nájemní smlouvu s vlastníkem nemovitosti neuzavřela a smlouva o budoucí smlouvě nájemní není adekvátním právním titulem k užívání bytu. Stejně tak smlouva o provedení výstavby půdního bytu nezakládá oprávnění tento byt užívat, byt obsahuje závazek k uzavření dohody o zřízení věcného břemene užívání bytu; taková dohoda totiž podle dostupných informací uzavřena nebyla. Oprávněnost užívání bytu nedokládá ani předložené kolaudační rozhodnutí, které neurčuje, kdo je oprávněn byt užívat, ani evidenční list pro výpočet úhrady za užívání bytu, jenž potvrzuje pouze faktický stav, že K. T. v tomto bytě bydlí, nikoliv však, zda oprávněně.

Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že K. T. financovala výstavbu předmětného půdního bytu a očekávala, že budou splněny závazky vyplývající ze shora uvedených smluv. Jejich nesplnění původním ani novým vlastníkem, byt je jistě nelze považovat za žádoucí stav, nemůže nijak ovlivnit závěr zdejšího soudu, že oprávněnost užívání bytu na adrese X, K. T. neprokázala. Její vzájemné majetkové vyrovnání se stěžovatelem, jehož nemovitost byla jejími investicemi zhodnocena, zůstává mimo kompetence soudů rozhodujících ve správním soudnictví.

Pokud jde o názor žalovaného, že údaj o místě trvalého pobytu je vhodné vzhledem ke složitosti situace zachovat, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že tento údaj byl do příslušného registru zapsán v rozporu se zákonem o evidenci obyvatel a o nevhodnosti zachování protiprávního stavu nemůže být pochyb. Nehledě k tomu, že z přihlášení k trvalému pobytu nevyplývají K. T. žádná práva k předmětnému bytu, ani ke stěžovateli jako vlastníku nemovitosti, zachování či zrušení údaje o jejím trvalém pobytu proto nijak neovlivní výsledek civilních sporů, které mezi sebou tito vedou.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že zápis údaje o místě trvalého pobytu byl v daném případě proveden na základě nesprávně uvedených skutečností, neboť K. T. i správní orgán prvního stupně nesprávně při ohlášení změny místa trvalého pobytu vycházely z toho, že je oprávněna předmětný byt užívat. Dospěl-li Městský soud v Praze k opačnému závěru, nezbyvá než konstatovat, že napadený rozsudek je nezákonný ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 6. 2008, č. j. 7 Ca 176/2007 - 70, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s., *zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.* Městský soud v Praze bude v dalším řízení vycházet z toho, že K. T.

neprokázala oprávněnost užívání bytu, jak jí ukládá ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. v novém rozhodnutí ve věci Městský soud v Praze.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu